

**Освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника
професійно-технічного навчального закладу
(підприємства, установи та організації, що здійснюють підготовку
кваліфікованих робітників)**

1. Професія: 8162.2, машиніст (кочегар) котельні
(код, назва професії)

2. Кваліфікація: 2 розряд
рівень кваліфікації – розряд, клас, категорія)

3. Кваліфікаційні вимоги

Повинен знати:

принцип роботи обслуговуваних котлів, форсунок, пароповітропроводів та способи регулювання їх роботи;

будову топок парових котлів, шлакових і зольних бункерів;

склад теплоізоляційних мас та основні способи теплоізоляції котлів і паротрубопроводів;

призначення та умови застосування простих і середньої складності контрольно-вимірних приладів;

будову механізмів для готування пилоподібного палива, інструменту та пристроїв для чищення форсунок і золо- та шлаковидалення;

будову та режими роботи устаткування тепломережних бойлерних установок або станції м'ятої пари, правила очищення колосникових решіток, топок та котлів і димової коробки паровозів;

допустимі тиск та рівень води в котлі паровоза під час чищення; вплив атмосферного повітря на стан стінок топки та вогневої коробки; порядок заправлення топки; основні властивості золи та шлаку;

порядок руху на коліях та дорогах залізничних кранів;

правила планування шлакових і зольних відвалів.

Повинен уміти:

обслуговувати водогрійні та парові котли із сумарною теплопродуктивністю до 12,6 ГДж/год (до 3 Гкал/год), окремі водогрійні чи парові котли з теплопродуктивністю котла до 21 ГДж/год (до 5 Гкал/гсд), які працюють на твердому паливі;

обслуговувати котли парових залізничних кранів вантажністю до 25т;

розпалювати, пускати, зупиняти котли та постачати їх водою;

подрібнювати паливо, завантажувати та шурувати топку котла; регулювати горіння палива;

спостерігати за допомогою контрольно-вимірних приладів рівень води в котлі, тиск пари та температуру води, яка подається в опалювальну систему;

пускати, зупиняти насоси, мотори, вентилятори та інші механізми;

чистити арматуру та прилади котла;

обслуговувати тепло мережні бойлерні установки або станції м'ятої пари, які розташовані в зоні обслуговування основних агрегатів, із сумарним тепловим навантаженням до 42 ГДж/год (до 10 Гкал/год);

очищати м'яту пару та проводити деаерацію води;
підтримувати необхідний тиск та температуру води і пари;
брати участь у промиванні, очищенні та ремонті котла;
прибирати вручну золу із топок і бункерів парових та водогрійних котлів виробничих та комунальних котелень і піддувал газогенераторів, а також колосникових решіток, топок, котлів і піддувал паровозів;
планувати шлакові та зольні відвали.

1. Професія: 8162.2, машиніст (кочегар) котельні
(код, назва професії)

2. Кваліфікація: 3 розряд
рівень кваліфікації – розряд, клас, категорія)

3. Кваліфікаційні вимоги

Повинен знати:

будову застосовуваного устаткування та механізмів;
способи раціонального спалювання палива в котлах;
схеми тепло-, паро- і водопроводів та зовнішніх тепломереж;
порядок обліку результатів роботи устаткування та відпущеного споживачам тепла;

значення своєчасного прибирання шлаку та золи для нормальної роботи котлів;

правила догляду за устаткуванням, що обслуговує, та способи усунення недоліків у його роботі;

типи котлів, що обслуговує;

правила та способи вантаження і транспортування золи і шлаку;
системи (мастильну та охолодження обслуговуваних агрегатів і механізмів);

правила ведення записів про роботу механізмів та устаткування для золошлаковидалення;

будову простих і середньої складності контрольно-вимірювальних приладів.

Повинен уміти:

обслуговувати водогрійні та парові котли з сумарною теплопродуктивністю понад 12,6 до 42 ГДж/год (понад 3 до 10 Гкал/год), окремі водогрійні парові котли з теплопродуктивністю котла понад 21 до 84 ГДж/год (понад 5 до 20 Гкал/год), які працюють на твердому паливі;

обслуговувати котли на парових залізничних кранах вантажністю понад 25 т або котли парових екскаваторів;

пускати, зупиняти, регулювати та спостерігати за роботою тягових і золо- та шлаковидалення пристроїв, стокера, економайзерів, повітропідігрівників, пароперегрівників та живильних насосів;

обслуговувати тепломережні бойлерні установки або станції м'ятої пари, розташовані в зоні обслуговування основних агрегатів, із сумарним тепловим навантаженням понад 42 до 84 ГДж/год (понад 10 до 20 Гкал/год);

забезпечувати безперервну роботу устаткування котельні;

пускати, зупиняти і перемикати агрегати, які обслуговує, у схемах теплопроводів;

веде облік тепла, що відпускає споживачам;

прибирати механізованим способом шлак та золу із топок і бункерів парових і водогрійних котлів виробничих та комунальних котельних і піддувал газогенераторів;

навантажувати золу та шлак за допомогою механізмів у вагонетки або вагони із транспортуванням їх в установлене місце;

спостерігати за правильною роботою механізмів золо- і шлаковидалення, підйимально-транспортного устаткування, сигналізації, приладів, апаратури та захисних пристроїв;

змивати шлак і золу спеціальними апаратами;

брати участь у ремонті устаткування, яке обслуговує.

4. Загальнопрофесійні вимоги

Повинен:

- а) раціонально та ефективно організовувати працю на робочому місці;
- б) дотримуватись норм технологічного процесу;
- в) не допускати браку в роботі;
- г) знати та виконувати вимоги нормативних актів про охорону праці й навколишнього середовища, пожежну безпеку, додержуватись норм, методів і прийомів безпечного ведення робіт;
- д) використовувати в разі необхідності засоби попередження та усунення природних і небезпечних негативних явищ (пожежі, аварії, повені тощо);
- е) знати основи інформаційних технологій;
- ж) знати виробничі (експлуатаційні) інструкції з охорони праці;
- з) виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку, виробничої санітарії та особистої гігієни;

5. Кваліфікаційні вимоги до освітнього рівня осіб, які навчатимуться в системі професійно-технічної освіти

Повна загальна середня освіта. Без вимог до стажу роботи.

6. Сфера професійного використання випускника

Житлово-комунальне господарство, промисловість

7. Специфічні вимоги:

7.1. **Вік:** по закінченні терміну навчання – не менше 18 років.

7.2. **Стать:** чоловіча, жіноча.

7.3. **Медичні обмеження.**